

שיעור מספר 10 – חזון הכוח

המשך, מאפיינים של חזון הכוח:

- מגיע כאשר יש בעיה ליישם את הכוח במציאות
- מלווה בהזיות.
- חזון הכוח אינו מתוכנן על ידי אותו אדם שחווה אותו.
- חזון הכוח לא תורם שום דבר לחברה, אין לו, מעל ומעבר לצורת תפיסת המציאות, דבר שניתן לעשות עם החזון, התועלת היחידה שלו היא פנימית למי שחווה אותו.

על ההשפעה של הדרכה רוחנית

כל ההדרכה של הגורואים – מתמקדת בלתי נקודת מבט - איך להסתכל על העולם. למשל סובלנות, אהבה, וויתור על חומריות (מסרים חיוביים), על פניו מסרים מופשטים ותיאורטיים. כאשר בסופו של דבר מחפשים את המסר הפרקטי, אין כמעט כזה. המקומות היחידים שהם אופרטיביים הם ביחסים בין האדם לאחר. חזון הכוח נשאר חזון, אין לו הרבה תרומה משל עצמו, ולא ראינו (משנות ה-60 ואילך) תמורה משמעותית בכתות האלה, הן לא מובילות לשינוי חברתי. הדתות שיצרו שינוי חברתי שהחזיק לאורך זמן. היו צריכים משהו מעבר לכך שמאפשר להפוך את הכוח לשינוי.

השפעה הרסנית של הדרכה רוחנית

במקרים שבעל החזון מנסה להגשים את חזון הכוח ולהפוך אותו למציאות. התוצאות חמורות מאוד:

ג'ים ג'ונס (Jim Jones)

נולד בשנת 1931 היה מבודד בילדותו, אביו נכה ואמו עבדה כל הזמן. להגדרתו, בילה זמן רב לבד, והיה קורא הרבה. הוא התחיל את דרכו ככומר, נתן הרצאות, היה רהוט ובעל כריזמה וידע לעניין ולדבר על דברים עכשוויים. "מוכר" לחסרי אמצעים עולם שכולו טוב: כולם שווים, לא חסר כלום בשנות ה-50 הוא ייסד את המקדש לעם (People's Temple) באינדיאנפוליס, מעין כנסייה משלו שהטיפה לחירות שוויון ואהבה ונתנה מקום לקבוצות שוליים של שחורים (75% מהמאמינים) ועניים. הוא היה מרפא, ומבצע הופעות בפני קהל, בהן הוא מזמין נציגים ומבצע על ידי מגע כל מיני "טיפולים" לאחר מכן הוא עבר ל"טלפתיה", כשאת המידע הוא השיג על ידי הפעלת חברות חקירות. בסופו של דבר הוא החל לבקש מהמאמינים לעזוב את הרכוש, הילדים, המשפחות, וכו', ולהפקיד את זה לקומונה, כך שבסופו של הכול הפך להיות שלו. בשנת '72 הוא העביר את המקדש שלו לסאן פרנסיסקו, שם אנשים יותר פתוחים לקבל את הרעיונות שלו. כאשר הרשויות בארה"ב הצרו את צעדיו הוא העביר את כל האנשים לגאינה באפריקה, שם הוא הקים עיירה בשם ג'ונסטאון (על שמו). בעיירה שלו, הוא האמין שהוא יקים אוטופיה, וזה מה שהוא הבטיח למאמינים שלו. בפועל, הסיפורים של ניצולים מג'ונסטאון מגלים תמונה מחרידה של חיים בתנאים קשים מאוד: מחלות, חוסר המזון ותרופות ועבודה קשה¹. ג'ונס עצמו בידל את עצמו מהשאר, הקנה זכויות יתר וכל טוב לעצמו ולנאמניו הקרובים וניהל את העיירה תוך שימוש בענישה קשה והתעללויות מחרידות. כאשר העיירה מתנהלת בניתוק מהעולם החיצוני. הוא החל לקחת סמים, והאמין שהשלטונות רודפים אותו. בשנת 1974 הוא הכריז על עצמו כעל אלוהים. ככל הנראה הוא התחיל לטוות תכנית שכוללת התאבדות המונית כדי לעבור לעולם הבא משלחת בראש חבר הקונגרס ריאן הגיעה לחקור את הנעשה בג'ונסטאון, לאחר שמספר אנשים רצו לעזוב את העיירה יחד עם המשלחת, תקפו אנשיו של ג'ונס בנשק חם את חברי המשלחת 5 נהרגו, לרבות ריאן.

¹ טים סטואן – שהיה יד ימינו של ג'ונס ונטש את הקבוצה העיד שהעיירה מתנהלת כמו "מחנה ריכוז". שאר העדויות מפי ניצולים מתאימות לתיאור זה, אם לא גרוע מכך

כנראה שתקרית זו קירבה את הקיץ, משלחת מטעם ממשלת גיאנה הגיע למקום מצאה את כולם מתים (למעט ניצולים שברחו לג'ונגל וחלקם שרדו). בעוד שרובם התאבדו בשתיית רעל נראה שחלקם הוכרחו לשתות את הרעל וחלקם נורו בהתנגדם לעשות כן. ג'ים ג'ונס בעצמו נמצא ירוי, אין יודעים מה הוביל לכך.

דיוויד כורש

סיפור מאוד דומה לסיפורו של ג'ונס. הסיפור קרה כולו בארה"ב ובמקרה זה ניתן לומר שהרשויות ניסו ללמוד את הלקח של ג'ונסטאון ולמנוע מהדברים להגיע לכלל התאבדות המונית הפשיטה של הרשות למלחמה בסמים ואלכוהול נכשלה, ארבעה סוכנים נהרגו – בשלב זה הFBI לוקח פיקוד ושם מצור על הכנסייה ארבע עשר ילדים שוחררו במשא ומתן שמונים הרוגים לאחר מצור של 51 ימים. <קריאה נוספת בחומר הסרוק>

סדאם חוסיין.

התיאורים פחות חמורים במקרה של סדאם חוסיין. אחת הנקודות המשותפות לשלושתם היא העובדה שכולם נחשבו לפרנואידיים.

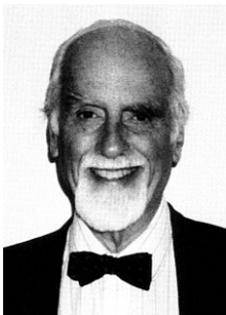
מגדר

למה שמגדר ישנה את הצורך לכוך ?

תיאורטית – כל ההתייחסות לכוך וצורך בכוך צריכה להיות אחידה בין גברים לנשים. בפועל, כל המחקר שנעשה עד היום נעשה על גברים. בעיקר כי מי שנחקר בשנים שבהם נעשה מחקר תיאורטי בתחום זה הוא מחקר על גברים (אלה היו הסטודנטים לפסיכולוגיה באותה תקופה) לכן ישנה הטייה משמעותית במחקרים האמפיריים נעשו עד סוף שנות ה70. במחקרים מאוחרים יותר (כמו אלו שנעשו על ידי הילרי ליפס) ישנה התייחסות גם לנושא זה.

מבלי להתייחס לנתונים מחקרניים: למה הדברים שונים ?

- גברים נמצאים ביותר עמדות כוח
- מבחינה עמדתית – נשים נתפסים כשונות מגברים, כך שנקודת הייחוס היא קודם כל הגברים.
- בכל העולם, גברים גדולים יותר וחזקים יותר פיסית.

מקללנד – חקר נשים באופן הבסיסי יותר וגילה את הממצאים הבאים:

- גברים יותר אסרטיביים ויותר אקטיביים – קיים גם היום בגילאים מאוד צעירים.
- בנים יותר נוטים להסתבך בבית ספר מאשר בנות – קיים גם היום
- בנים נטו למקצועות מסויימים, עתירי אקשן לעומת נשים שנטו למקצועות שקשורים לחברה – היום, עדיין נשים חברתיות יותר מגברים.

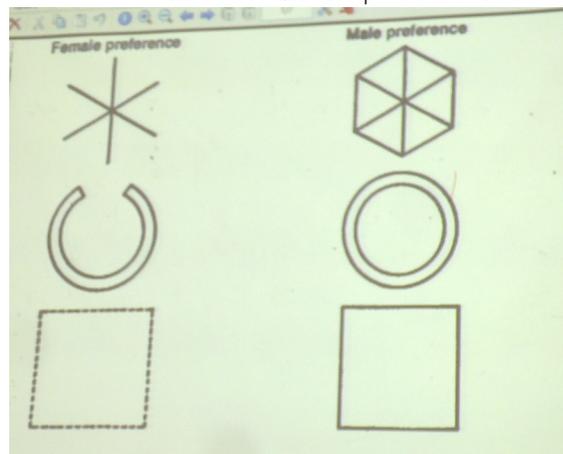
מה באמת ידוע ועדיין נכון

- נשים תלויות אחת בשנייה (סומכות אחת על השנייה)
- יותר פעילות ביחסים בינהן כאשר התגובות של אחת תלויות בשנייה
- נשים יותר טובות בלהאזין אחת לשנייה. מחפשות שומע.
- נשים יותר פתוחות לגבי עצמן, יותר חולקות דברים אישיים.
- נשים יותר אוהבות סרטים שעוסקות ביחסים בין אישיים.
- עדיפות לעיסוק באנשים, לעומת עדיפות לעיסוק באובייקטים אצל גברים.

- עדיפות לאמנות בקרב נשים – מוסבר ביכולת הנשית לראות יותר תמונה כללית. בקורלציה לעובדה שנשים מנווטות לפי ציוני דרך ולא לפי כיוונים.
- לנשים זכרון יותר טוב לפרטים, ככל הנראה היא הן קשובות יותר לסביבה (הסבר קוגניטיבי – יותר קשב = יותר קידוד של מידע)

סוגייה שהיתה ונשארה היא האם נשים באופן טבעי הובלו לעסוק בנושאים מסויימים כי לא התאפשר להם לעשות משהו אחר או מכיוון שהן העדיפו לעשות זאת.

מחקר אחר שבחר להשוות את העדיפות לצורות בין גברים ונשים נראה כי גברים מעדיפים צורות סגורות לעומת נשים שמעדיפות צורות פתוחות. תוצאה שקשה להסביר אותה.

אם יוצאים מהנחה שחלק גדול מההבדלים הם חברתיים, וגם אם יש נטייה גנטית – היא מועצמת על ידי ההטייה החברתית. לכן הם יהיו שינויים בחברה אנחנו צריכים לראות שינויים בהתנהגות של אנשים בעתיד. למרות זאת, אי אפשר להתעלם מההבדלים הפיסיים והפיסיוולוגיים.

בסיכומו של דבר: למרות השינויים בחברה, אנחנו רואים שיש מאפיינים קבועים בהבדלים שנשמרים לאורך זמן.